

Prikkvinget humleflue

Bombylius medius Linnaeus, 1758

Rødlistet art

Prikkvinget humleflue er en meget karakteristisk art, med tydelig prikkete vinger. Likheten med en humle, selv om disse har lengre antenner og fire vinger, har gitt opphavet til disse artenes familienavn – humlefluer. Den lange sugesnabelen til artene i slekten *Bombylius* gjør dem lette å kjenne igjen. Arten er sjelden i Norge og virker å være i tilbakegang innen sitt utbredelsesområde.

Status
Kategori sterkt truet (EN) på Norsk rødliste for arter 2010.

Kjent utbredelse av prikkvinget humleflue i Norge.

faktaark

Kjennetegn

Prikkvinget humleflue er en forholdsvis stor og iøynefallende art. Den kan forveksles med stor humleflue (*Bombylius major*) og liten humleflue (*Bombylius minor*), men kan skiller fra disse på vingetegningene. Prikkvinget humleflue har et antall mørke flekker på vingene, og den fremre kanten på vingene er også mørkere enn resten av vingen. Som resten av artene i slekten *Bombylius* har prikkvinget humleflue en meget lang sugesnabel, en karakter som de kun deler med slekten *Phthiria* hos humlefluene. Dette skiller dem også fra ekte humler, som ikke har en slik sugesnabel, men som humlefluene ellers forsøker å etterlikne, med sine langhårete og goloransjefargete kropp.

Utbredelse

Arten er, eller har vært, vidt utbredt i Sør- og Mellom-Europa, men er sjeldnere jo lenger nord man kommer, og hos oss er den kun kjent fra noen få lokaliteter i Sør-Norge. Arten ser ut til å ha sin utbredelse mellom Oslofjordområdet og Aust-Agder (Grimstad). Kun to funn er fra 1900-tallet. Arten er på tilbakegang flere steder i Europa, og i Sentral-Europa skal den flere steder ha forsvunnet helt.

Biologi

Prikkvinget humleflue finnes på varme og solrike lokaliteter. De voksne individene bruker sin lange sugesnabel til å suge nektar fra blomster. Dette foregår mens humleflua er i flukt og den kan minne om en kolibri der den står stille i lufta mens vingene slår hurtig. I hvile sitter prikkvinget humleflue med vingene i utslått stilling i motsetning til de fleste andre tovinger som har dem foldet over bakkroppen. Arten er stedbundet og flyr sjelden langt om den blir

forstyrret og vender ofte tilbake til samme sted etter en kort stund. Som larver lever arten parasittisk på andre insekter som solitære bier, gresshopper og sommerfugllarver. Larven kan også gå løs på deres matreserver.

Bestandsstatus

Prikkvinget humleflue er kun kjent fra noen få funn i Norge og flere av disse er av eldre dato. Til tross for at det er gjort flere innsamlinger i områdene hvor arten skal finnes er den ikke funnet i Norge siden 1953. En *Bombylius* som ble observert på Vesterøy på Hvaler i Østfold i 1998 var trolig prikkvinget humleflue, men det foreligger ingen dokumentasjon. Hva tilbakegangen for arten kan skyldes er ikke kartlagt, men trolig kan gjengroing av kulturlandskapet og opphør av slått/beite være av betydning. I tillegg er funnene gjort i områder hvor press i form av nedbygging og annen menneskelig aktivitet har vært høy de siste 50 årene. Arten er rødlistet i Sverige som nær truet (NT).

Referanser

Bidenkap, O. 1892. Undersøgelser over Diptera Brachycera i Jarlsberg og Laurvigs amt sommeren 1891. Ent. Tidskr. 13, 225-246.

Falck, M. & Greve, L. 1999 The distribution of bee flies (Diptera, Bombyliidae), except the genus *Villa*, in Norway, Norwegian Journal of Entomology, 46, 89-109

Greathead, D.J. & Evenhuis, N.L. 1997. Family Bombyliidae. Side 487-512 i: Papp, L. & Darvas, B. (Red.), Contributions to a manual of Palaearctic Diptera, Volume 2. Science Herald, Budapest.

Lyneborg, L. 1965. Tovinger IV. Humlefluer, Stiletfluer, Rovfluer m.fl., Danmarks Fauna 70, København.

Siebke, H. 1877. Enumeratio Insectorum Norvegicorum. Fasciculum IV. Catalogum Dipteriorum Continentem. Christiania.

Stubbs, A. & Drake, M. 2001. British soldierflies and their allies. British Entomological and Natural History Society, 1-512.

Strand, E. 1903. Norske lokaliteter for Diptera. Christiania Videnskabs-Selskabs Forhandling 1903, No. 3. Christiania

Lenker

Nøkkel og informasjon om europeiske humlefluer: <http://home.hccnet.nl/mp.van.veen/bombyliidae/>